

ਦੇਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਕੀਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਵਰਕਮੈਨਜ਼ ਕੰਪਨਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1923 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

(5) ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਆਰ ਐਨ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਤਲਵਾਰ ਸਪਿਨਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਵੀਨਾ ਟੰਡਨ,- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 2051।

20 ਫਰਵਰੀ 1980

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)- ਆਰਡਰ 3'1 ਨਿਯਮ 3 ਕਲਾਜ਼ 5 ਅਤੇ 6— ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ — ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ — ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ — ਹਾਲਾਤ ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੇ ਆਰਡਰ 37 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਸ਼. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 37 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤਿੰਨ ਹਨ:

Talwar Spinners and another v. Veena Tandon (R. N. Mittal, J.)

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਦੂਸਰਾ, ਜੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੱਚਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਜੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਬੇਤੁਕਾ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਚੇ ਕੇਸ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਫਜ਼ਲ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਝੂਠੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਝੂਠੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ। (ਧਾਰਾ 5, 8 ਅਤੇ 9)।

1908 ਦੇ ਐਕਟ V ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 1 ਸਤੰਬਰ, 1979, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ, ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ। 12 ਸਤੰਬਰ 1979 ਨੂੰ ਆਈ

ਐਚ ਐਲ ਸਰੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਮ ਐਲ ਸਰੀਨ ਅਤੇ ਆਰ ਐਲ ਸਰੀਨ, ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ।

ਡੀ.ਵੀ.ਸਹਿਗਲ, ਪੀ.ਐਸ.ਰਾਣਾ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜੁਆਬ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।
ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ 5 ਆਰਡਰ) 1979 ਦੇ 1 ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 2051ICtoJ, 2 2085 ਤੋਂ 2087 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ CIML ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 37, ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਖੇਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਕੋਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਚਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦੇ ਹਨ? ਕੇਸ, ਕੀ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ- 1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2051 ਤੋਂ।

2. ਸਖਿਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। 19,200 ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਸੇਧ) ਐਕਟ, 1976 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਸਸ਼ੋਧਿਤ, ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਓਡਰ 37 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰੋਨੋਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਜਾਅਲੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਕੋਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਬਚਾਅ ਸੀ- ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ' ਲਾਗਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

3. ਆਰਡਰ 37 ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ, ਹੁੰਡੀਆਂ, ਪ੍ਰੋਮਿਸਰੀ ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਟਾਂ 'ਤੇ ਸੂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਸਖਿਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਤਰਲ ਮੰਗ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਪੈਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਗਾਰੰਟੀ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਬੰਦ ਮੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਸੂਟਾਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦਾ ਨਿਯਮ 2 ਸਖਿਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ, ਨਿਯਮ 3 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 4 ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੇਡ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: - ਸੇਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮ 3।

"3. (1) ਅਦਾਲਤ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਵੇਗੀ

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਦਾਦ ਦੁਆਰਾ ਬਕਾਇਆ ਮੰਨੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(6) ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ: -

- (a) ਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਤੁਰੰਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ; ਜਾਂ
- (b) ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਫੌਰੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(7) ...

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਕੋਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਚਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ। ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਭਰਮ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ *ਸਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਈ ਮੂਲ ਸਿੰਘ* (1), *ਮੈਸਰਜ਼ ਮੇਕਲੇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੋਸਿਕ ਇਕੁਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ* (2), *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਸ਼ਿਲਾ ਵਤੀ ਬਨਾਮ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਆਦਿ* (3) ਅਤੇ *ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲਾਈ ਪੇਸ਼ਾਵਰੀਆ* (4) ਉਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 321.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 577.
- (3) 1975 CLJ 633.
- (4) 1977 ਆਰਐਲਆਰ 28.

:? ਤਲਵਾਰ ਸਪਿਨਰਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵੀਨਾ ਟੰਡਨ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ 37 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹਨ।

(5) ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 37 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਸਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਛੁੱਟੀ ਭਰਮ ਵਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ *ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ*, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਆਪਹੁਦਰੇ ਵੰਗ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਓਨਾ ਹੀ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ; ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ *ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਲਾ ਵਤੀ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ *ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੀ.ਸੀ ਜੈਨ, ਜੇ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *M/s ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਮੋਕਲੇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦਾ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ)। ਬੇਗ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ (1945) 49 ਕੈਲ. ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। WN 246, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

ਜੇ

- (1) ਜੇਕਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਬਚਾਅ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਬਚਾਅ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।
- (2) ਜੇਕਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਸਹੀ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਬਚਾਅ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਬਚਾਅ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

- (3) ਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਉਹ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।
- (4) ਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਭਰਮ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਸ਼ਾਈਨ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
- (5) ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਭਰਮ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਸ਼ਾਈਨ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਮੁਦਈ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਜੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੋ"।

ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੋਧ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਹੁਣ, ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 1, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤੱਥ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੂਟ, ਹੁਣ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 1 ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ 2 ਦਾ ਪੂਰਾ ਰੰਗ ' ਸਟੈਂਡ ਬਦਲ ਗਿਆ।

ਤਲਵਾਰ ਸਪਿਨਰਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵੀਨਾ ਟੰਡਨ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.) -

(6) ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੋਧ ਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

“(3) ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਨਾਂ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। , ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ; *ਮਿਲਖੀ ਰਾਮ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚਮਨਲਾਲ ਬ੍ਰਦਰਜ਼* (5) ਵਿੱਚ *ਸਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਮੁੱਢਲਕਰ, ਜੇ., ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

“ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਰ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਅਸਥਾਈ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੁੱਟੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਬਚਾਅ ਫਜ਼ੂਲ, ਜਾਂ ਝੂਠਾ, ਜਾਂ ਧੋਖਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਜ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਸਲ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਤਿੱਖਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ O. 37, R. 2 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿਥੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੱਜ

(5) ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1698।

ਬਚਾਅ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ *pf* (*hp*, *trial Tpdg*)⁶ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਦਾ *phject*. ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੀਇਲ ਅਤੇ ^ਨਿਊਨ^ ਆਈਡਬਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਆਮ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੋ।"

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਆਰਡਰ 37, ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ 37 ਨਿਯਮ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਘਟਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ; ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ *ਸਹੀ* ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਜੱਜ ਕੋਲ ਸੱਚਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ *ਸੱਚਾ* ਹੈ ਜਾਂ ਸੱਚਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਜੇ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਬੇਵਕੂਫ, ਝੂਠੇ ਜਾਂ ਝੂਠੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡੋ. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਚੇ ਕੇਸ ਬੰਦ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਝੂਠਾ ਪੱਖ ਲੈ ਕੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕਰਨ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁਦਾਲੇ ਨੂੰ ਝੂਠੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਖਿਪ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵੀ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਬੰਬਈ ਐਨਾਮਲ ਵਰਕਸ , ਇੱਕ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਐਸ . ਸੋਮਈਆ (6)।

(6) A.I.R. 1975 Bombay 128.

ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਉਰਫ ਚਰਨੋ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਐਮ. ਐਮ. ਪੁੰਛੀ, ਜੇ.)

(9) ਇਹ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਚਾਓ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਝੂਠੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ।

(10) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਕੋਲ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਬਚਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਸੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ। ਪਿਰਾਂ ਨੂੰ 17 ਮਾਰਚ, 1980 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਛੀ ਜੇ.

ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ ਉਰਫ ਚਰਨੋ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1979 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 181-ਐਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ।

23 ਫਰਵਰੀ 1980

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 25 — ਪਤਨੀ ਦੀ ਨਪੁੰਸਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ — ਅਜਿਹੀ ਪਤਨੀ — ਕੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ — ਵਿਆਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ — ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ — ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।